

ESCOLA SUPERIOR D'ART DRAMÀTIC DE VALÈNCIA

1 Dades d'identificació de l'assignatura <i>Datos de identificación de la asignatura</i>					
Nom de l'assignatura <i>Nombre de la asignatura</i>	HISTÒRIA DELS ESTILS I ESCENOGRAFIA HISTORIA DE LOS ESTILOS Y ESCENOGRAFÍA				
Crèdits ECTS <i>Créditos ECTS</i>	4	Curs <i>Curso</i>	3º	Semestre <i>Semestre</i>	2n. 2º
Tipus de formació <i>Tipo de formación</i> bàsica, específica, optativa <i>básica, específica, optativa</i>	ESPECÍFICA <i>ESPECÍFICA</i>	Idioma/es en que s'imparteix l'assignatura <i>Idioma/s en que se imparte la asignatura</i>			Castellà/Valen- cià Castellano/Val- enciano
Matèria <i>Materia</i>	Història de l'art <i>Historia del arte.</i>				
Títol Superior <i>Título Superior</i>	Títol superior d'Art Dramàtic <i>Título Superior de Arte Dramático</i>				
Especialitat <i>Especialidad</i>	Especialitat d'Escenografia <i>Especialidad de Escenografía</i>				
Centre <i>Centro</i>	ESCOLA SUPERIOR D'ART DRAMÀTIC DE VALÈNCIA <i>ESCUELA SUPERIOR DE ARTE DRAMÁTICO DE VALENCIA</i>				
Departament <i>Departamento</i>	DEPARTAMENT DE DIRECCIÓ ESCÈNICA I ESCENOGRAFIA <i>DEPARTAMENTO DE DIRECCIÓN ESCÉNICA Y ESCENOGRAFÍA</i>				
Professorat <i>Profesorado</i>	AMAIA CONTEL FERNANDEZ				
e-mail <i>e-mail</i>	contelamaia@gmail.com				

<p>1.1 Objectius generals i contribució de l'assignatura al perfil professional de la titulació <i>Objetivos generales y contribución de la asignatura al perfil profesional de la titulación</i></p>
<p>Estudi dels diferents estils i modes del mobiliari i de tots aquells elements decoratius, en la seua evolució a través de la història, que poden il·lustrar una posada en escena i ubicar-la convenientment. (DOGV 6648, 10.11.2011).</p> <p>El perfil professional definit en l'especialitat d'Escenografia correspon al d'un/a artista, pensador i comunicador d'imatges, que utilitza bàsicament el llenguatge de l'espai i el dels objectes i éssers que l'habiten. Desenvolupa una visió artística personal que es combina amb la d'altres artistes, participant en un projecte artístic o comunicatiu comú.</p> <p>Per al present any acadèmic 2020-2021, degut a la situació generada per la COVID-19 i atenent la normativa de sanitat que s'ha que aplicar en els centres docents públics, tots els continguts que integren aquesta guia docent aniran adaptant-se als diferents escenaris.</p> <p><i>Estudio de los diferentes estilos y modas del mobiliario y de todos los elementos decorativos, en su evolución a través</i></p>

de la història, que poden il·lustrar una posada en escena y ubicarla convenientement. (DOGV 6648, 10.11.2011).

El perfil profesional definido en la especialidad de Escenografía corresponde al de un artista, pensador y comunicador de imágenes que utiliza básicamente el lenguaje del espacio y el de los objetos y seres que lo habitan. Desarrolla una visión artística personal que se combina con la de otros artistas participando en un proyecto artístico o comunicativo común. Este profesional estará capacitado para el ejercicio de la investigación y de la docencia.

*Para el presente año académico 2020-2021, debido a la situación generada por la *COVID-19 y atendiendo la normativa de sanidad que hay que aplicar en los centros docentes públicos, todos los contenidos que integran esta guía docente irán adaptándose a los diferentes escenarios.*

1.2. Coneixements previs

Conocimientos previos

En aquesta assignatura s'aprofundeix sobre els coneixements i les destresses adquirides en les assignatures que han desenvolupat la teoria general de l'art en els cursos anteriors, però no existeix cap relació específica per cursar-la.

2 Competències de l'assignatura

Competencias de la asignatura

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT 9 Integrar-se adequadament en equips multidisciplinaris i en contextos culturals diversos.

COMPETÈNCIES GENERALS

CG 4 Comunicar, mostrant la capacitat suficient de negociació i organització del treball en grup, la integració en contextos culturals diversos i l'ús de les noves tecnologies.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE 2 Projectar la composició del disseny a través de l'ús del coneixement dels procediments tècnics i de representació.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS

CT 9 Integrarse adecuadamente en equipos multidisciplinarios y en contextos culturales diversos.

COMPETENCIAS GENERALES

CG 4 Comunicar, mostrando la capacidad suficiente de negociación y organización del trabajo en grupo, la integración en contextos culturales diversos y el uso de las nuevas tecnologías

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE 2 Proyectar la composición del diseño a través del uso del conocimiento de los procedimientos técnicos y de representación.

3 Resultats d'aprenentatge

Resultados de aprendizaje

RESULTATS D'APRENENTATGE
RESULTADOS DE APRENDIZAJE

COMPETÈNCIES RELACIONADES
COMPETENCIAS RELACIONADAS

<p>R1. Identificar els estils dels diferents períodes artístics al llarg de la història i la seua correspondència amb l'escenografia.</p> <p>R2. Investigar de manera autònoma.</p> <p>R3. Comunicar de manera efectiva de manera oral, gràfica i escrita.</p> <p>R4. Recollir, analitzar i sistematitzar la informació adquirida en classe.</p> <p>R5. Aplicar solucions i ser responsable d'elles.</p>	<p>CE2</p> <p>CG4, CE2</p> <p>CG4, CE2</p> <p>CG4, CT9</p> <p>CE2, CT9</p>
<p><i>R1. Identificar los estilos de los diferentes periodos artísticos a lo largo de la historia y su correspondencia con la escenografía.</i></p> <p><i>R2 Investigar de manera autónoma.</i></p> <p><i>R3 Comunicar de manera efectiva de manera oral, gráfica y escrita.</i></p> <p><i>R4. Recoger, analizar y sistematizar la información adquirida en clase</i></p> <p><i>R5. Aplicar soluciones i ser responsable de ellas.</i></p>	<p>CE2</p> <p>CG4, CE2</p> <p>CG4, CE2</p> <p>CG4, CT9</p> <p>CE2, CT9</p>

4 Continguts de l'assignatura i organització temporal de l'aprenentatge <i>Contenidos de la asignatura y organización temporal del aprendizaje</i>	
Descripció per blocs de contingut, unitats didàctiques, temes,... <i>Descripción por bloques de contenido, unidades didácticas, temas,...</i>	Planificació temporal <i>Planificación temporal</i>
UNITATS / TEMARI	TEMPORALITZACIÓ
UNITAT 1. TEATRE ANTIC Teatre grec Teatre romà	FEBRER
UNITAT 2. TEATRE EDAT MITJANA Alta edat mitja	
UNITAT 3. TEATRE BAIXA EDAT MITJANA. FINS AI S. XVI Baixa edat mitjana Renaixement	
UNITAT 4. EVOLUCIÓ DEL TEATRE MODERN Edat d'or. Teatre isabelí i comèdia espanyola Teatre italià Teatre francès	MARÇ

<p>UNITAT 5. TEATRE EN EL S. XIX Realisme Simbolisme Escenografia naturalista. Principis del s. XX Realisme alemany</p> <p>UNITAT 6. EVOLUCIÓ DEL TEATRE ACTUAL Escenografia mecanicista Escenografia russa Escenografia francesa</p> <p>UNITAT 7. ESCENOGRAFIA CONTEMPORÀNEA</p>	<p>ABRIL</p> <p>MAIG</p>
<p>UNIDADES / TEMARIO</p> <p><i>UNIDAD 1. TEATRO ANTIGUO</i> <i>Teatro griego</i> <i>Teatro romano</i></p> <p><i>UNIDAD 2. TEATRO EDAD MEDIA</i> <i>Alta edad media</i></p> <p><i>UNIDAD 3. TEATRO BAJA EDAD MEDIA. HASTA EL S. XVI</i> <i>Baja edad media</i> <i>Renacimiento</i></p> <p><i>UNIDAD 4. EVOLUCIÓN DEL TEATRO MODERNO</i> <i>Edad de oro. Teatro isabelino y comedia española</i> <i>Teatro italiano</i> <i>Teatro francés</i></p> <p><i>UNIDAD 5. TEATRO EN EL S. XIX</i> <i>Realismo</i> <i>Simbolismo</i> <i>Escenografía naturalista. Principios del s. XX</i> <i>Realismo alemán</i></p> <p><i>UNIDAD 6. EVOLUCIÓN DEL TEATRO ACTUAL</i> <i>Escenografía mecanicista</i> <i>Escenografía rusa</i> <i>Escenografía francesa</i></p> <p><i>UNIDAD 7. ESCENOGRAFÍA CONTEMPORÁNEA</i></p>	<p>TEMPORALIZACIÓN</p> <p><i>FEBRERO</i></p> <p><i>MARZO</i></p> <p><i>ABRIL</i></p> <p><i>MAYO</i></p>

5

Activitats formatives
Actividades formativas

5.1 Activitats de treball presencials		<i>Actividades de trabajo presenciales</i>	
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Classe TEÓRICA	Exposició de continguts per part del professor o en seminaris, anàlisi de competències, explicació i demostració de capacitats, habilitats i coneixements en l'aula. <i>Exposición de contenidos por parte del profesor o en seminarios, análisis de competencias, explicación y demostración de capacidades, habilidades y conocimientos en el aula.</i>	R1 R3 R4	32
Classes pràctiques <i>Clases prácticas</i>	Sessions de treball en grup supervisades pel professor. Estudi de casos, projectes, tallers, problemes, estudi de camp, aula d'informàtica, laboratori, visites a exposicions/concerts/representacions/ audicions..., cerca de dades, biblioteques, en Internet, etc. Construcció significativa del coneixement a través de la interacció i activitat de l'alumne. <i>Sesiones de trabajo grupal en grupos supervisadas por el profesor. Estudio de casos, proyectos, talleres, problemas, estudio de campo, aula de informática, laboratorio, visitas a exposiciones/conciertos/representaciones/audiciones..., búsqueda de datos, bibliotecas, en Internet, etc.</i> <i>Construcción significativa del conocimiento a través de la interacción y actividad del alumno.</i>	R2 R4 R5	25
Exposició treball en grup <i>Exposición trabajo en grupo</i>	Aplicació de coneixements interdisciplinaris. <i>Aplicación de conocimientos interdisciplinares.</i>		
Tutoria <i>Tutoría</i>	Atenció personalitzada i en grup reduït. Període d'instrucció i/o orientació realitzat per un tutor/a amb l'objectiu de revisar i discutir els materials i temes presentats en les classes, seminaris, tallers, lectures, realització de treballs, projectes, etc. <i>Atención personalizada y en pequeño grupo. Periodo de instrucción y/o orientación realizado por un tutor/a con el objetivo de revisar y discutir los materiales y temas presentados en las clases, seminarios, talleres, lecturas, realización de trabajos, proyectos, etc.</i>	R1. R2 R3 R4 R5	
Avaluació <i>Evaluación</i>	Conjunt de proves (audicions, orals i/o escrites) empleades en l'avaluació inicial, formativa o additiva de l'alumne. <i>Conjunto de pruebas (audiciones, orales y/o escritas) empleadas en la evaluación inicial, formativa o aditiva del alumno.</i>	R3 R4 R5	3
SUBTOTAL			60
5.2 Activitats de treball autònom		<i>Actividades de trabajo autónomo</i>	
ACTIVITATS ACTIVIDADES	Metodologia d'ensenyança-aprenentatge <i>Metodología de enseñanza-aprendizaje</i>	Relació amb els Resultats d'Aprenentatge <i>Relación con los Resultados de Aprendizaje</i>	Volum treball (en nº hores o ECTS) <i>Volumen trabajo (en nº horas o ECTS)</i>
Treball autònom <i>Trabajo autónomo</i>	Estudi de l'alumne/a: preparació i pràctica individual de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Estudio del alumno/a: preparación y práctica individual de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	R2 R4 R5	20
Estudi pràctic <i>Estudio práctico</i>	Preparació en grup de lectures, textos, interpretacions, assajos, resolució de problemes, projectes, seminaris, tallers, treballs, memòries,... per a exposar, interpretar o entregar durant les classes teòriques, classes pràctiques i/o tutories de grup reduït. <i>Preparación en grupo de lecturas, textos, interpretaciones, ensayos, resolución de problemas, proyectos, seminarios, talleres, trabajos, memorias,... para exponer, interpretar o entregar durante las clases teóricas, clases prácticas y/o tutorías de pequeño grupo.</i>	R1 R2 R4 R5	10
Activitats complementàries <i>Actividades</i>	Preparació i assistència a activitats complementàries com tallers, exposicions, concerts, representacions, congressos, conferències,... <i>Preparación y asistencia a actividades complementarias como talleres, exposiciones, conciertos, representaciones, congresos, conferencias,...</i>	R2 R4	10

<i>complementar ias</i>			
SUBTOTAL			40

TOTAL			100
--------------	--	--	------------

6 Sistema d'avaluació i qualificació
Sistema de evaluación y calificación

6.1 Instruments d'avaluació
Instrumentos de evaluación

INSTRUMENT D'AVALUACIÓ <i>INSTRUMENTO DE EVALUACIÓN</i>	Resultats d'Aprenentatge avaluats <i>Resultados de Aprendizaje evaluados</i>	Percentatge atorgat (%) <i>Porcentaje otorgado (%)</i>
<p>La nota global de l'assignatura serà la suma de les notes parcials:</p> <p>AVALUACIÓ CONTÍNUA DEL TREBALL A CLASSE A PARTIR DELS SEGÜENTS INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instrument 1: Exercicis d'anàlisi i valoració crítica, orals i/o escrits, un per cada unitat o bloc. - Instrument 2: Elaboració, lliurament i defensa oral d'un treball de recerca per part de l'/la estudiant. - Instrument 3: Proves teòriques escrites. - Instrument 4: Assistència a classes i participació activa. <p>EVALUACIÓN CONTINUA DEL TRABAJO EN CLASE. A PARTIR DE LOS SIGUIENTES INSTRUMENTOS DE EVALUACIÓN:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Instrumento 1: Ejercicios de análisis y valoración crítica, orales y/o escritos, uno por cada unidad o bloque. - Instrumento 2: Elaboración, entrega y defensa oral de un trabajo de investigación por parte del estudiante. - Instrumento 3: Prueba teórica escrita - Instrument 4: Asistencia a clase y participación activa. 	<p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R3, R4</p> <p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R2, R3, R4, R5</p> <p>R1, R3, R4</p>	<p>20%</p> <p>40%</p> <p>20%</p> <p>20%</p> <p>20%</p> <p>40%</p> <p>20%</p> <p>20%</p>

6.2 Criteris d'avaluació i dates d'entrega
Criterios de evaluación y fechas de entrega

S'analitzarà i posarà en comú amb l'alumnat els criteris d'avaluació de la matèria per tal que l'alumne/a prenga consciència de la seua evolució personal, augmentant la seua implicació i desenvolupant la seguretat en sí mateix/a, la responsabilitat i l'autonomia.

Els ítems que s'empraran en els instruments d'avaluació seran els criteris d'avaluació que l'alumnat coneixerà prèviament:

- Haver assolit els continguts exposats en cada bloc tant a nivell conceptual (teòrics) com procedimentals (pràctics).

A nivell actitudinal, es valorarà:

- Assistència
- L'actitud cap a l'assignatura i els companys (responsable, col·laboradora, respectuosa, solidària...)
- Capacitat de formalització i expressió de les idees
- Coherència, rigor i atenció als detalls
- Presentació dels resultats
- Reflexió crítica envers el propi treball
- Compliment dels terminis de lliurament
- Escolta activa durant el treball personal i el dels companys
- Capacitat d'anàlisi, rectificació i millora durant el procés d'aprenentatge

Dates de proves, presentacions i lliuraments de treballs:

- Exercicis d'anàlisi i valoració crítica, orals i escrits: després de cada unitat o bloc.
- Treball de recerca per part de l'estudiant: lliurament al maig.
- Provas teòriques escrites: després de cada 2 blocs.
- Observació diària a l'aula d'assistència i participació.

Sense qualificar. Si no es disposen de prou criteris o indicadors per a l'avaluació, per haver superat el 20% de faltes o per no haver seguit el curs de forma regular i no haver presentat algun exercici, l'alumne/a serà avaluat com "Sense qualificar", el que suposa un suspens sense nota numèrica que consumeix convocatòria.

No presentat/da. El "No presentat/da" no es considerarà com una qualificació, sinó com una condició excepcional, la valoració de la qual es farà per la Direcció del Centre.

Se analizará y pondrá en común con el alumnado los criterios de evaluación de la materia para que el alumno/a tome conciencia de su evolución personal, aumentando su implicación y desarrollando la seguridad en sí mismo/a, la responsabilidad y la autonomía.

Los ítems que se emplearán en los instrumentos de evaluación serán los criterios de evaluación que el alumnado conocerá previamente:

- Haber alcanzado los contenidos expuestos en cada bloque tanto a nivel conceptual (teóricos) como procedimentales (prácticos).
- A nivel actitudinal, se valorará:
 - Asistencia
 - La actitud hacia la asignatura y los compañeros (responsable, colaboradora, respetuosa, solidaria...)
 - Capacidad de formalización y expresión de las ideas
 - Coherencia, rigor y atención a los detalles
 - Presentación de los resultados
 - Reflexión crítica hacia el propio trabajo
 - Cumplimiento de los plazos de entrega
 - Escucha activa durante el trabajo personal y el de los compañeros
 - Capacidad de análisis, rectificación y mejora durante el proceso de aprendizaje

Fechas de pruebas, presentaciones y entrega de trabajos:

- Ejercicios de análisis y valoración crítica, orales y escritos: después de cada unidad o bloque.
- Trabajo de investigación por parte del estudiante: entrega en mayo.
- Pruebas teóricas escritas: después de cada 2 bloques.
- Observación diaria en el aula de asistencia y participación.

Sin calificar. Si no se disponen de suficientes criterios o indicadores para la evaluación, por haber superado el 20% de faltas o por no haber seguido el curso de forma regular y no haber presentado algún ejercicio, el/la alumno/a será evaluado/a como "Sin calificar", lo que supone un suspenso sin nota numérica que consume convocatoria.

No presentat/da. El "No presentado/da" no se considerarà como una qualificació, sino como una condició excepcional, cuya valoració se farà por la Direcció del Centre.

6.3 Sistemes de recuperació

Sistemas de recuperación

En la segona convocatòria, l'alumne/a haurà de fer entrega d'un treball extraordinari que incloga tots els resultats d'aprenentatge amb el lliurament de tots els exercicis del curs així com la realització d'un examen.

La qualificació atindrà al següent percentatge:

Treball extraordinari: 40%

Examen: 60%

Els criteris d'avaluació seran els mateixos que en la convocatòria ordinària.

En la segunda convocatoria, el alumno/a deberá hacer entrega de un trabajo extraordinario que incluya todos los resultados de aprendizaje con la entrega de todos los ejercicios del curso así como realización de un examen.

La calificación atenderá al siguiente porcentaje:

Trabajo extraordinario: 40%

Examen: 60%

Los criterios de evaluación serán los mismos que en la convocatoria ordinaria.

Bibliografia

7 Bibliografía

Bibliografia bàsica :

Bibliografía básica :

BERGER, J. (2016). *Modos de ver*. Barcelona: Gustavo Gili.

BENNET, P. (1995). *Historia dibujada del mueble occidental*. Madrid: Celeste Ediciones.

NIEVA, F. (2011). *Tratado de Escenografía*. Madrid: Ensayos y manuales RESAD.

Bibliografia de consulta:

Bibliografía de consulta:

ARAGONES, J. (1987). *Veinte años de teatro español (1960-1980)*. Colorado: Society of Spanish and Spanish-American Studies.

ARGAN, G. (1977). *El revival en las artes plásticas, la arquitectura, el cine y el teatro*. Barcelona: Gustavo Gili.

ARNHEIM, R. (1998). *Pensamiento visual*. Barcelona: Paidós.

BACHELARD, G. (1994). *La poética del espacio*. París: Fondo de Cultura Económica.

BONET, A. (1982). *Historia de las artes aplicadas e industriales en España*. Madrid: Cátedra.

DAVIS, T. (2007). *Escenógrafos*. Barcelona: Océano.

DONDIS, D. (2011). *La sintaxis de la imagen, Introducción al alfabeto visual*. Barcelona: Gustavo Gili.

ECO, U. (1988). *Signo*. Barcelona: Labor.

FRIGERIO, E. (2006). *Enzio Frigerio Escenógrafo*. Madrid: Giorgio Ursini Uršič.

GREENHALG, M. (1987). *La tradición clásica en el arte*. Madrid: Hermann Blume.

GOMBRICH, E. *Arte e ilusión, estudio sobre la sicología de la representación pictórica*. Washington: Phaidon, 2012.

GOMBRICH, E. (2004). *Ideales e ídolos. Ensayo sobre los valores en la Historia del Arte*. Madrid: Debate.

- HATJE, U. (1995). *Historia de los estilos artísticos*. 2 vols. Madrid: Istmo.
- JARMAN, D. (2017). *Croma*. Buenos Aires: Editorial Caja Negra Editora.
- KANDINSKY, V. (1996). *Punto y línea sobre el plano. Contribución al análisis de los elementos pictóricos*. Barcelona: Ediciones Paidós Estética.
- KEEL, O. (2007). *La iconografía del arte en Oriente y el Antiguo Testamento*. Madrid: Trotta.
- MC.NAMARA, BROOKS i SCHECHNER (1982). "General Introduction to the Performance Studies" en *From Ritual to Theater: The Human Seriousness of Play*. New York: PAJ Publications.
- MOREY, M. i PARDO, C. (2003). *Robert Wilson*. Barcelona: Polígrafa Ediciones.
- PANOFSKY, E. (2010). *La perspectiva como forma simbólica*. Barcelona: Tusquets.
- PAVIS, P. (1998). *Diccionario del teatro, Dramaturgia, estética, semiología*. Barcelona: Paidós Ibérica.
- SUAREZ, J. (2010). *Escenografía aumentada: teatro y realidad virtual*. Madrid: Fundamentos.
- ZUMTHOR, P. (2009). *Atmósferas*. Barcelona: Gustavo Gili.